

Teismo praktikos rinkinys

GENERALINIO ADVOKATO
HENRIK SAUGMANDSGAARD ØE IŠVADA,
pateikta 2019 m. rugsėjo 18 d.¹

Byla C-176/18

**Club de Variedades Vegetales Protegidas
prieš
Adolfo Juan Martínez Sanchís**

(*Tribunal Supremo* (Aukščiausiasis Teismas, Ispanija) pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Augalų veislių teisinė apsauga Bendrijoje – Reglamentas (EB) Nr. 2100/94 – 13 straipsnio 2 ir 3 dalys – Apsaugos poveikis – Pakopinė apsaugos sistema – Augalų veislių dauginamosios medžiagos auginimas ir vaisių surinkimas – Skirtumas tarp veiksmų, atliktų su augalų veislių dauginamąja medžiaga, ir veiksmų su surinkta augaline medžiaga – Sąvoka „augalų veislių dauginamosios medžiagos naudojimas be leidimo“ – 95 straipsnis – Laikinoji apsauga“

I. Įvadas

1. Savo prašyme priimti prejudicinį sprendimą *Tribunal Supremo* (Aukščiausiasis Teismas, Ispanija) pateikė Teisingumo Teismui klausimą dėl Reglamento (EB) Nr. 2100/94 dėl augalų veislių teisinės apsaugos Bendrijoje² 13 straipsnio 2 ir 3 dalių išaiškinimo.

2. Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Club de Variedades Vegetales Protegidas* (Saugomų augalų veislių klubas, toliau – CVVP), t. y. subjekto, įgalioto ginti vienos mandarinmedžių veislės teisinės apsaugos Bendrijoje savininko teises, ir vienos žemės ūkio valdos savininko ginčą. CVVP jį kaltina tuo, kad jis pasisodino šios saugomos veislės medžių, surinko jų vaisius ir tais vaisiais prekiaavo, negavęs savininko leidimo ir nesumokėjęs jam teisingo atlyginimo.

3. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia sužinoti, ar tuo atveju, kai ūkininkas saugomos veislės augalus įsigyja medelyne laikotarpiu nuo paraiškos suteikti veislės teisinę apsaugą paskelbimo iki apsaugos suteikimo, norint auginti šių augalų sodinukus, nuimti jų derlių ir vėliau parduoti jų vaisius, reikalaujama, pirma, sumokėti selekcininkui teisingą atlyginimą, jeigu šie veiksmai atliekami tuo laikotarpiu, ir, antra, gauti jo leidimą, jeigu šie veiksmai tęsiami po apsaugos suteikimo.

¹ Originalo kalba: prancūzų.

² 1994 m. liepos 27 d. Tarybos reglamentas (OL L 227, 1994, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 3 sk., 16 t., p. 390).

II. Teisinis pagrindas

A. Reglamentas Nr. 2100/94

4. Reglamento Nr. 2100/94 5 straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatyta:

„2. Šiame reglamente „veislė“ – augalų grupė, priklausanti pačiam žemiausiam žinomam botaniniam taksonui, kuri, nepaisant to, ar visiškai atitinka augalų veislių teisinės apsaugos suteikimo sąlygas, gali būti:

- apibrėžiama pagal nurodyto genotipo ar genotipų kombinacijai būdingus požymius,
- išsiskirianti iš bet kurios kitos augalų grupės bent vienu būdingu požymiu,
- dėl jos gebėjimo nekintamai daugintis laikoma atskiru vienetu.

3. Augalų grupė susideda iš visų augalų ar augalų dalių, jeigu tokios dalys gali išauginti visus augalus, toliau abu vadinami „veislės dauginamoji medžiaga“.

5. Šio reglamento 13 straipsnio 1–3 dalyse nurodyta:

„1. Augalų veislių teisinės apsaugos Bendrijoje poveikį sudaro augalų veislių teisinės apsaugos Bendrijoje savininko ar savininkų, toliau vadinami „savininku“, teisė atlikti 2 dalyje nustatytus veiksmus.

2. Nepažeidžiant 15 ir 16 straipsnių nuostatų, savininko leidimas yra būtinas, kad su saugomos augalų veislės dauginamąja medžiaga arba saugomos veislės surinkta augaline medžiaga, toliau bendrai vadinamų [vadinama] „medžiaga“, būtų galima atlikti šiuos veiksmus:

- a) gaminti ar dauginti (veisti);
- b) paruošti dauginimui;
- c) siūlyti parduoti;
- d) parduoti ar kitaip pateikti į rinką;
- e) eksportuoti iš Bendrijos;
- f) importuoti į Bendriją;
- g) laikyti atsargas a–f punktuose nurodytais tikslais.

Savo leidimą savininkas gali susieti su sąlygomis ir apribojimais.

3. 2 dalies nuostatos taikomos surinktai augalinei medžiagai tik tuo atveju, jei ji buvo gauta naudojant saugomos augalų veislės dauginamąją medžiagą be leidimo ir jeigu savininkas neturėjo tinkamos galimybės pasinaudoti savo teise tos veislės dauginamosios medžiagos atžvilgiu.“

6. Minėto reglamento 94 straipsnio „Pažeidimas“ 1 dalyje nustatyta:

„Kiekvienam asmeniui, kuris:

- a) neturėdamas teisės atlikti veiksmus su veisle, kuriai yra suteikta teisinė apsauga Bendrijoje, atlieka vieną iš 13 straipsnio 2 dalyje nurodytų veiksmų

<...>

savininkas gali pareikšti ieškinį dėl tokio pažeidimo arba reikalauti tinkamo žalos atlyginimo [teisingo atlyginimo], arba ir dėl vieno, ir dėl kito.“

7. To paties reglamento 95 straipsnyje „Veiksmai iki augalų veislių teisinės apsaugos Bendrijoje suteikimo“ nurodyta, kad „[s]avininkas gali reikalauti atitinkamo žalos atlyginimo [teisingo atlyginimo] iš bet kurio asmens, kuris nuo paraiškos suteikti augalų veislių teisinę apsaugą Bendrijoje paskelbimo iki jos suteikimo atliko veiksmą, kuris vėliau būtų draudžiamas“.

B. UPOV konvencija

8. Europos Sąjunga yra pasirašiusi Tarptautinę konvenciją dėl naujų augalų veislių apsaugos³; jos 13 straipsnyje „Laikina apsauga“ yra nurodyta:

„Kiekviena Susitariančioji Šalis nustato priemones, turinčias apsaugoti selekcininko interesus nuo paraiškos suteikti selekcininko teises padavimo ar paskelbimo dienos iki tokios teisės suteikimo dienos. Tokios priemonės užtikrina, kad selekcininko teisių turėtojas bent turėtų teisę į deramą atlyginimą iš bet kurio asmens, per minėtą laikotarpį atlikusio tokius veiksmus, kuriems turėtų būti gautas selekcininko leidimas, jei selekcininko teisės būtų suteiktos, kaip nurodyta 14 straipsnyje. Susitariančioji Šalis gali numatyti, kad tokios priemonės galioja tik tiems asmenims, kuriuos selekcininkas informavo apie paraiškos padavimą.“

9. UPOV konvencijos 14 straipsnyje nustatyta:

„1. (*Su dauginamąja medžiaga susiję veiksmai*) a) Atsižvelgiant į 15 ir 16 straipsnių nuostatas, selekcininko leidimo reikia toliau išvardytiems veiksams su saugomos veislės dauginamąja medžiaga atlikti:

- i) gaminti arba dauginti;
- ii) paruošti dauginimo tikslams;
- iii) siūlyti parduoti;
- iv) parduoti ar kitaip realizuoti;
- v) eksportuoti;
- vi) importuoti;

³ Pasirašyta 1961 m. gruodžio 2 d. Ženevoje Tarptautinės naujų augalų veislių apsaugos sąjungos (UPOV) iniciatyva, peržiūrėta 1972 m. lapkričio 10 d., 1978 m. spalio 23 d. ir 1991 m. kovo 19 d. Ženevoje (toliau – UPOV konvencija). Sąjunga prie šios konvencijos prisijungė 2005 m. gegužės 30 d. Tarybos sprendimu 2005/523/EB, patvirtinančiu Europos bendrijos prisijungimą prie [UPOV konvencijos] (OL L 192, 2005, p. 63).

vii) sandėliuoti ją i–vi papunkčiuose minėtais tikslais.

b) Selekcininkas gali sieti savo leidimą su sąlygomis ir apribojimais.

2. (*Su augaline medžiaga susiję veiksmai*) Atsižvelgiant į 15 ir 16 straipsnius, šio straipsnio 1 dalies a punkto i–vii papunkčiuose nurodytiems veiksams, susijusiems su augaline medžiaga, įskaitant augalus ir augalo dalis, gautas saugomos veislės dauginamąją medžiagą panaudojus be selekcininko leidimo, būtina gauti selekcininko leidimą, nebent selekcininkas turėjo pagrįstą galimybę įgyvendinti savo teises, susijusias su minėta dauginamąja medžiaga.“

III. Pagrindinė byla, prejudiciniai klausimai ir procesas Teisingumo Teisme

10. 1995 m. rugpjūčio 22 d. *Nadorcott Protection SARL* pateikė Bendrijos augalų veislių tarnybai (BAVT) paraišką suteikti teisinę apsaugą augalų veislei, vadinamai *Nadorcott*. 1996 m. vasario 22 d. prašymas buvo paskelbtas *Bendrijos augalų veislių tarnybos oficialiajame leidinyje*.

11. BAVT suteikė prašomą apsaugą 2004 m. spalio 4 d. sprendimu, kuris buvo paskelbtas 2004 m. gruodžio 15 d. *Bendrijos augalų veislių tarnybos oficialiajame leidinyje*.

12. *Federación de Cooperativas Agrícolas Valencianas* (Valensijos žemės ūkio kooperatyvų federacija, Ispanija) apskundė šį sprendimą BAVT apeliacinei tarybai. Šis skundas turėjo stabdomąjį poveikį suteikiant apsaugą, kol buvo atmetas 2005 m. lapkričio 8 d. sprendimu, paskelbtu 2006 m. vasario 15 d. *Bendrijos augalų veislių tarnybos oficialiajame leidinyje*.

13. Dėl BAVT apeliacinės tarybos sprendimo Europos Sąjungos Bendrajame Teisme buvo pareikštas ieškinys. Šis ieškinys neturėjo stabdomojo poveikio suteikiant apsaugą ir buvo atmetas⁴.

14. *Nadorcott Protection* suteikė *Carpa Dorada SA Nadorcott* veislės teisių išimtinę licenciją. Ši bendrovė pavedė ieškovei pagrindinėje byloje, t. y. CVVP, imtis veiksmų prieš atsakovą pagrindinėje byloje, t. y. Adolfo Juan Martínez Sanchís.

15. A. J. Martínez Sanchís yra dviejų sklypų, kuriuose 2005 m. pavasarį buvo pasodinti 506 *Nadorcott* veislės medeliai, o 2006 m. pavasarį – 998 šios veislės medeliai, savininkas. Šie sodinukai buvo įsigyti iš medelyno plačiai visuomenei atviroje įstaigoje laikotarpiu nuo paraiškos suteikti apsaugą paskelbimo iki apsaugos suteikimo 2006 m. vasario 15 d. Nuo tada šiuose sklypuose iš viso buvo atlikta 100 persodinimų.

16. CVVP iškėlė bylą A. J. Martínez Sanchís dėl to, kad jis, sodindamas, skiepydamas ir komerciniais tikslais eksploatuodamas *Nadorcott* augalų veislės medžius, pažeidė šios augalų veislės teisinės apsaugos Bendrijoje savininko ir teisių licencijos turėtojo teises. Konkrečiau kalbant, CVVP, pirma, pradėjo laikinosios apsaugos veiksmus dėl pažeidimų, įvykdytų iki veislės teisinės apsaugos suteikimo, ir, antra, pareiškė ieškinį dėl pažeidimų, padarytų po tos datos. CVVP prašė ne tik pripažinti pažeidimą, bet ir nutraukti visus pirma paminėtus veiksmus, įskaitant prekybą saugomos veislės medžių vaisiais. Be to, jis prašė atlyginti žalą, kurią teigė patyręs dėl veiksmų, atliktų iki ir po 2006 m. vasario 15 d., ir paskelbti būsimą sprendimą.

⁴ 2008 m. sausio 31 d. Sprendimas *Federación de Cooperativas Agrarias de la Comunidad Valenciana / BAVT – Nador Cott Protection (Nadorcott)* (T-95/06, EU:T:2008:25).

17. Pirmosios instancijos teismas atmetė šį ieškinį, motyvuodamas tuo, kad pagal Reglamento Nr. 2100/94 96 straipsnį dėl šių veiksmų buvo suėjęs senaties terminas⁵. Be to, šis teismas iš esmės nusprendė, kad neįvykdytos šio reglamento 13 straipsnio 3 dalyje nustatytos sąlygos, todėl veislės, kuriai suteikta teisinė apsauga, savininkas neturi teisės priešintis veiksmų su surinkta saugomos veislės augaline medžiaga atlikimui. Taigi, minėto teismo teigimu, savininkas neįrodė nei to, kad mandarinmedžių dauginimas medelyne vyko be jo leidimo, nei to, kad jis negalėjo pagrįstai pasinaudoti savo teisėmis šios veislės dauginamosios medžiagos dauginimo etapu.

18. Gavęs apeliacinį skundą dėl šio sprendimo *Audiencia* (provincijos teismas, Ispanija), nusprendęs, kad senaties terminas nėra suėjęs, apeliacinį skundą atmetė iš esmės dėl to, kad aptariamus sodinukus A. J. Martínez Sanchís nusipirko plačiai visuomenei prieinamoje įstaigoje, prieš suteikiant augalų veislės teisinę apsaugą ir, panašu, teisėtai. Šiomis aplinkybėmis, anot šio teismo, pirkėjas buvo apsaugotas pagal Ispanijos prekybos kodekso 85 straipsnį.

19. CVVP pateikė kasacinį skundą *Tribunal Supremo* (Aukščiausiasis Teismas) dėl apeliacinės instancijos teismo priimto sprendimo. Šis teismas 2018 m. kovo 6 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2018 m. kovo 7 d., nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

- „1. Jeigu ūkininkas iš medelyno (trečiajam asmeniui priklausančios įmonės) įsigijo vienos veislės sodinukų ir pasodino juos iki tos veislės teisinės apsaugos įsigaliojimo, ar jis turi laikytis Reglamento Nr. 2100/94 13 straipsnio 3 dalyje išdėstytų reikalavimų, kad vykdomai vėlesnei veiklai – medžių duodamo derliaus surinkimui – būtų taikoma to straipsnio 2 dalyje nurodyta *ius prohibendi*, nes derlius suprantamas kaip surinkta augalinė medžiaga? O gal šią derliaus nuėmimo veiklą reikėtų laikyti veislės gamybos ar dauginimo veikla, kurios metu gaunama „surinkta augalinė medžiaga“, tačiau kurią augalų veislės savininkui uždraudus, nereikalaujama įvykdyti [minėto straipsnio] 3 dalies reikalavimų?
2. Ar aiškinimas, kad pakopinės apsaugos sistema daro poveikį bet kokiam [Reglamento Nr. 2100/94 13 straipsnio] 2 dalyje minimam su „surinkta augaline medžiaga“ susijusiam veiksmui, taip pat pačiam derliui, ar tik veiksmams, kurie atliekami po šios surinktos augalinės medžiagos gamybos, pvz., jos laikymui ir pateikimui rinkai, atitinka [šio reglamento] 13 straipsnio 3 dalį?
3. Ar taikant pakopinės apsaugos sistemą „surinktai augalinei medžiagai“, kuri apibūdinta Reglamento Nr. 2100/94 13 straipsnio 3 dalyje, būtina, kad, siekiant įvykdyti pirmąją sąlygą, sodinukai būtų įsigyti po to, kai savininkas jau yra gavęs augalų veislių teisinę apsaugą Bendrijoje, o gal pakaktų, kad tuo metu jam būtų buvusi taikyta laikina apsauga, nes įsigyta laikotarpiu nuo paraiškos paskelbimo iki augalų veislės teisinės apsaugos suteikimo įsigaliojimo pradžios?“

20. CVVP, A. J. Martínez Sanchís, Graikijos vyriausybė ir Europos Komisija pateikė Teisingumo Teismui rašytines pastabas. 2019 m. gegužės 16 d. įvykusiame posėdyje dalyvavo CVVP, Graikijos vyriausybės ir Komisijos atstovai. 2019 m. gegužės 15 d. A. J. Martínez Sanchís raštu atsakė į Teisingumo Teismo prieš posėdį pateiktus klausimus.

⁵ Pagal šią nuostatą „[r]eikalavimams pagal 94 ir 95 straipsnius ieškininės senaties terminas pasibaigia praėjus trejiems metams nuo to laiko, kai galutinai suteikiama augalų veislių teisinė apsauga Bendrijoje ir savininkas žino apie atliktą veiksmą ir atsakingo už jį asmens tapatybę, arba, jei nežino, praėjus 30 metų nuo to veiksmo pasibaigimo“.

IV. Analizė

A. Dėl pirmojo ir antrojo klausimų

21. Du pirmieji prejudiciniai klausimai, kuriuos nagrinėsiu kartu, yra susiję su Reglamento Nr. 2100/94 13 straipsnio 2 ir 3 dalių taikymo sričių apibrėžimu.

22. Šiose nuostatose augalų veislės apsaugos poveikis yra apibrėžtas nustatant „pakopinės apsaugos“ sistemą, kurią sudaro „pirminė apsauga“, apimanti augalų veislės dauginamąją medžiagą, ir „antrinė apsauga“, taikoma surinktai augalinei medžiagai⁶.

23. Pagal šią sistemą, siekiant atlikti visus Reglamento Nr. 2100/94 13 straipsnio 2 dalyje nurodytus veiksmus, jeigu jie atliekami su pačia *veislės dauginamąja medžiaga*⁷, viena vertus, reikia gauti apsaugos savininko leidimą. Pagal šio reglamento 5 straipsnio 3 dalį sąvoka „veislės dauginamoji medžiaga“ reiškia „vis[us] augal[us]“ ir „augalų dali[s]“, jeigu tokios dalys gali išauginti visus augalus⁸.

24. Kita vertus, Reglamento Nr. 2100/94 13 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad kai šio straipsnio 2 dalyje išvardyti veiksmai yra susiję su *surinkta augaline medžiaga*, savininko leidimo reikalaujama tik tuo atveju, jei įvykdomos dvi sąlygos. Pirmą, surinkta augalinė medžiaga turi būti gauta be leidimo naudojant veislės dauginamąją medžiagą⁹. Antra, selekcininkas turi neturėti tinkamos galimybės pasinaudoti savo teise į tą veislės dauginamąją medžiagą.

25. Taip apibūdintos pirminės ir papildomos apsaugos sistemos atitinka UPOV konvencijos 14 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytus „dauginamosios medžiagos“ ir „augalinės medžiagos“ apsaugos sistemas, o jų tekstas iš esmės pakartotas Reglamento Nr. 2100/94 tekste. Kaip matyti iš šio reglamento parengiamųjų darbų ir jo teksto, jame nustatyta tvarka yra grindžiama tvarka, nustatyta UPOV konvencijoje⁹. Todėl šios konvencijos aiškinimo aspektai yra svarbūs ir aiškinant minėtą reglamentą.

26. Atsižvelgdamas į tai, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pirmuoju ir antruoju klausimais siekia sužinoti, ar veiksams, apimantiems saugomos veislės medžių *uginimą* ir jų *vaisių surinkimą*, yra taikoma Reglamento Nr. 2100/94 13 straipsnio 2 dalyje nustatyta pirminės apsaugos sistema¹⁰, todėl jiems atlikti reikalingas apsaugos savininko leidimas, neatsižvelgiant į tai, ar laikomasi šio straipsnio 3 dalyje nustatytų sąlygų¹¹.

6 Žr. 2011 m. spalio 20 d. Sprendimą *Greenstar-Kanzi Europe* (C-140/10, EU:C:2011:677, 26 punktą). Be to, Reglamento Nr. 2100/94 13 straipsnio 4 dalyje yra nustatyta sistema, kuri gali būti laikoma „tretine apsauga“, taikoma tiesiogiai iš saugomos augalų veislės dauginamosios ar surinktos augalinės medžiagos gautiems produktams. Ši sistema nėra susijusi su nagrinėjama byla.

7 Reglamento Nr. 2100/94 13 straipsnio 1–4 dalyse vartojama sąvoka augalų veislių teisinės apsaugos Bendrijoje „savininkas“ skiriasi nuo sąvokos „selekcininkas“, kuri šio reglamento 11 straipsnyje yra apibrėžta kaip „tą veislę sukūręs arba atradęs ir išskyręs asmuo arba jo teisių perėmėjas“. Tą veislę atradęs ir išskyręs asmuo atitinka tikrai sąvokos „selekcininkas“ apibrėžtį prieš suteikiant apsaugą, o ją suteikęs jis taip pat tampa apsaugos „savininku“.

8 Kaip nurodė CVVP ir Komisija, pirmoji Reglamento Nr. 2100/94 13 straipsnio 3 dalyje nustatyta sąlyga gali būti suvokiama kaip konkreti jo 16 straipsnyje nustatytos bendrosios pasinaudojimo taisyklės išraiška. Pagal šią nuostatą „[a]ugalų veislių teisinė apsauga Bendrijoje nesuteikiama dėl veiksmų, susijusių su bet kokia saugomos veislės medžiaga <...>, [kuri] savininko arba jo sutikimu buvo perleista [a] kitiems bet kurioje Bendrijos dalyje, arba bet kokia iš minėtos medžiagos išvesta medžiaga“, nebent tokie veiksmai būtų susiję arba su tolesniu tos veislės dauginamosios medžiagos dauginimu (nenumatytu perleidimo momentu), arba jos dauginamosios medžiagos eksportu į trečiąją šalį, kurioje ji nesaugoma, kitiems nei vartojimas tikslams.

9 Žr. 1990 m. rugpjūčio 30 d. Pasiūlymą dėl Tarybos reglamento (EEB) dėl augalų veislių teisinės apsaugos Bendrijoje (COM(90) 347 final, p. 2). Taip pat žr. Reglamento Nr. 2100/94 29 konstatuojamąją dalį.

10 Šiomis aplinkybėmis sąvoka „uginimas“ vartojama siekiant apibūdinti veislės dauginamosios medžiagos pasodinimą ir visus tos dauginamosios medžiagos priežiūros veiksmus, kuriais siekiama kuo labiau padidinti užauginamų gėlių ar vaisių kieki.

11 Žinoma, jeigu šia teise nėra iki galo pasinaudota pagal Reglamento Nr. 2100/94 16 straipsnį. Šiuo atveju CVVP nurodo, o kiti suinteresuotieji asmenys to negincija, kad savininko teisė nėra iki galo įgyvendinta, nes jis nepritarė *Nadorcott* veislės mandarinų veisimui medelyne.

27. Be to, nagrinėjant pagrindinę bylą į šiuos klausimus svarbu atsakyti dėl to, kad reikia nustatyti, ar taip surinktų vaisių *pateikimo rinkai* veiksmai patenka į Reglamento Nr. 2100/94 13 straipsnio 3 dalyje įtvirtintos antrinės apsaugos sistemos taikymo sritį, nors sodinukai A. J. Martínez Sanchís buvo parduoti prieš suteikiant apsaugą. Ši problema yra susijusi su trečiuoju prejudiciniu klausimu, todėl ją nagrinėsiu antroje savo analizės dalyje¹².

28. CVVP teigimu, saugomų veislių dauginamosios medžiagos auginimas ir jų vaisių surinkimas yra šios medžiagos „gamybos“ veiksmai, kuriems taikoma Reglamento Nr. 2100/94 13 straipsnio 2 dalies a punkte numatyta apsauga. Tačiau A. J. Martínez Sanchís, Graikijos vyriausybė ir Komisija mano, kad nei saugomų veislių dauginamosios medžiagos auginimas, nei jos vaisių surinkimas negali būti prilyginti veiksams su šia dauginamąja medžiaga, patenkantiems į šio reglamento 13 straipsnio 2 dalyje nustatytą pirminės apsaugos sistemos taikymo sritį.

29. Pritariu pastarajai pozicijai.

30. Šiuo klausimu Reglamento Nr. 2100/94 13 straipsnio 2 dalies a punkto *formuluotėje*, darant nuorodą į saugomų veislių dauginamosios medžiagos gamybos ar dauginimo veiksmus – bet ne šio straipsnio 3 dalyje aptartą augalinę medžiagą – atsižvelgiant į įprastas šių terminų reikšmes, turimi omenyje veiksmai, kuriais sukuriama ne vaisiai, o nauja veislių dauginamoji medžiaga.

31. Šiuo požiūriu negalima sutikti su CVVP išdėstytais argumentais, kad sąvoka „gamyba“ neišvengiamai apima auginimo ir derliaus nuėmimo veiksmus, nebent su šia sąvoka nebūtų siejamas jos turinys, kuris skiriasi nuo toje pačioje nuostatoje vartojamos sąvokos „dauginimas“ turinio. Mano nuomone, kartu vartojant šiuos du terminus, paprasčiausiai siekiama parodyti, kad Reglamento Nr. 2100/94 13 straipsnio 2 dalies a punkte nurodyti veiksmai apima tiek veislių dauginamosios medžiagos vegetatyvinį dauginimą (konkrečiai skiepijimą¹³), tiek jų dauginimą sukuriant naują genetinę medžiagą¹⁴.

32. Be to, 1991 m. patikslintos redakcijos UPOV konvencijos redakcijos *genezė* rodo, kad jos rengėjai sąmoningai neįtraukė veislės dauginamosios medžiagos naudojimo siekiant gauti derlių tarp veiksmų, kuriuos atlikti galima tik gavus selektininko leidimą. Tačiau iš pradžių UPOV pasiūlyto šios konvencijos teksto 14 straipsnio 1 dalies a punkte¹⁵ buvo įrašyta atitinkama speciali nuoroda – kuri, beje, būtų buvusi beprasmė, jeigu ten pat vartojama sąvoka „gamyba“ jau apimtų tokių naudojimą¹⁶.

33. Per diplomatinę konferenciją, vykusią iki UPOV konvencijos priėmimo, buvo pateikti keli pasiūlymai dėl dalinių pakeitimų, kuriais siekta pagrįsti dauginamosios medžiagos naudojimo skintų gėlių arba vaisių gamybos tikslais įtraukimą tarp UPOV konvencijos 14 straipsnio 1 dalies a punkte numatytų veiksmų ir kuriais buvo pagrįstas darbo grupės, įgaliotos nagrinėti šią problemą, įsteigimas¹⁷. Kaip per posėdį pažymėjo Komisija, ši darbo grupė, o vėliau ir UPOV konvencijos rengėjai, atmetė šiuos pasiūlymus.

12 Žr. šios išvados 42 ir 43 punktus.

13 Pavyzdžiui, tuo atveju, jei A. J. Martínez Sanchís būtų *Nadorcott* veislės medžius dauginęs skiepydamas (kaip teigiama nutartyje dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą, CVVP tai nurodė savo ieškinyje – tai dar turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas), CVVP galėtų prieš jį remtis Reglamento Nr. 2100/94 13 straipsnio 2 dalies a punkte numatyta pirmine apsauga. Šiuo klausimu noriu pažymėti, kad vykstant procesui Teisingumo Teisme CVVP daugiau tokio teiginio nebepateikė ir kad A. J. Martínez Sanchís neigia, kad užsiėmė kokių nors šios veislės dauginamosios medžiagos dauginimu.

14 Šiuo klausimu žr. Würtenberger, G., van der Kooij, P., Kiewiet, B. ir Ekvad, M., *European Union Plant Variety Protection*, 2-asis leidimas, Oxford University Press, Oxford, 2015, p. 128.

15 Žr. UPOV parengto pirminio pasiūlymo 14 straipsnio 1 dalies a punkto viii papunktį (1991 m. Ženevoje vykusios diplomatinės konferencijos dėl tarptautinės konvencijos dėl augalų veislių apsaugos peržiūros dokumentai (toliau – 1991 m. diplomatinės konferencijos dokumentai), pagrindiniai aktai, p. 28, ir analitinės ataskaitos, 859–876 punktai).

16 Šiuo klausimu žr. visų pirma 1991 m. diplomatinės konferencijos dokumentus ir analitines ataskaitas, 1024 ir 1534.2 punktai.

17 1991 m. diplomatinės konferencijos dokumentai, analitinės ataskaitos, 1005–1030 punktai.

34. Vis dėlto UPOV konvencijos 14 straipsnio 1 dalies b punkte (kurio turinys pakartotas Reglamento Nr. 2100/94 13 straipsnio 2 dalies paskutiniame sakinyje) buvo nuspręsta suteikti selekcininkui galimybę susieti leidimą veiksams, kuriems reikalingas jo sutikimas, su tam tikromis sutartinėmis sąlygomis ir apribojimais¹⁸. Visų pirma jie gali būti susiję su galimybe auginti augalinę medžiagą, kuriai dauginti reikia selekcininko leidimo, ir gauti jos vaisius¹⁹.

35. Todėl UPOV konvencijos 14 straipsnio 1 dalies a punktas ir Reglamento Nr. 2100/94 13 straipsnio 2 dalis apsaugos savininkui nesuteikia jokios teisės uždrausti naudoti veislių dauginamąją medžiagą siekiant gauti derlių. Reaguodama į tokį diplomatinėje konferencijoje priimtą sprendimą, Nelytiniu būdu dauginamų dekoratyvinių augalų ir vaismedžių selekcininkų tarptautinė bendrija (CIOPORA) „apgailėstaudama ir su kartėliu“ pažymėjo, kad UPOV konvencijos 14 straipsnio 2 dalyje (kuria atitinka, primenu, Reglamento Nr. 2100/94 13 straipsnio 3 dalis), „selekcininkui tik suteikiama netiesioginė priemonė – per nuskintas gėles ar vaisius – *a posteriori* patikrinti dauginamąją medžiagą, kuri nebuvo patikrinta pagal [šios konvencijos 14 straipsnio 1 dalies a punktą]“²⁰.

36. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, manau, kad saugomų veislių dauginamosios medžiagos auginimo ir jų vaisių surinkimo veiksmai nepriskirtini prie veiksmų kategorijų, susijusių su Reglamento Nr. 2100/94 13 straipsnio 2 dalyje nurodytų veislių dauginamąja medžiaga. Todėl savininkas neturi teisės remtis šioje nuostatoje nustatyta pirmine apsauga prieš tokius veiksmus atlikusį ūkininką. Tačiau siekdamas pasipriešinti šio straipsnio 2 dalyje nurodytų veiksmų (pavyzdžiui, vaisių pardavimo) atlikimui surinktos augalinės medžiagos atžvilgiu savininkas gali remtis šio reglamento 13 straipsnio 3 dalyje numatyta antrine apsauga, jeigu įvykdomos abi šio straipsnio 3 dalyje nurodytos sąlygos²¹.

B. Dėl trečiojo klausimo

37. Trečiasis prejudicinis klausimas yra susijęs su Reglamento Nr. 2100/94 13 straipsnio 3 dalyje numatytos antrinės apsaugos sistemos ir šio reglamento 95 straipsnyje įtvirtintos laikinos apsaugos sistemos sąsaja. Šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siekia sužinoti, ar tam, kad būtų įvykdyta pirmoji minėto reglamento 13 straipsnio 3 dalyje nustatyta sąlyga – pagal kurią augalinė medžiaga turi būti gauta „be leidimo naudojant“ saugomų veislių dauginamąją medžiagą – sodinukai turi būti įsigyti po apsaugos suteikimo.

38. Pirmiausia manau, kad reikėtų pabrėžti, jog Reglamente Nr. 2100/94 yra įtvirtintas skirtumas tarp augalų veislių „laikinos apsaugos“ ir „galutinės apsaugos“ sistemų.

39. Šios sistemos yra susijusios su teisių gynimo priemonėmis, kurias selekcininkas turi tuo atveju, jei trečiasis asmuo atlieka Reglamento Nr. 2100/94 13 straipsnio 2 dalyje nurodytą veiksmą. Pagal šio reglamento 94 straipsnio 1 dalies a punktą selekcininkas gali pareikšti ieškinį dėl pažeidimo nutraukimo ir (arba) sumokėti teisingą atlygį bet kuriam asmeniui, be jo leidimo padariusiam tokį

18 1991 m. diplomatinės konferencijos dokumentai, analitinės ataskaitos, 1529.2, 1529.3 ir 1543 punktai. Taip pat žr. kartu su konferencijos dokumentais pateikiamą darbo grupės ataskaitą (1991 m. diplomatinės konferencijos aktai, p. 145–148).

19 Pavyzdžiui, byloje, kurioje priimtas 2011 m. spalio 20 d. Sprendimas *Greenstar-Kanzi Europe* (C-140/10, EU:C:2011:677, 10 punktas), į saugomos obelių veislės selekcininko ir šios veislės vaisių pateikimo rinkai tinklo narių sutartis buvo įtraukta „specifikacija“, numatanti suvaržymus, be kita ko, susijusius su šių vaisių gamyba.

20 1991 m. diplomatinės konferencijos dokumentai, analitinės ataskaitos, 1534.3 punktas.

21 Ši išvada neturi įtakos savininko teisei (apie kurią kalbėjo CVVP, A. J. Martínez Sanchís ir Komisija) prieštarauti Reglamento Nr. 2100/94 13 straipsnio 2 dalyje nurodytiems veiksams, atliekamiems su surinkta augaline medžiaga, net jei netenkinamos šio straipsnio 3 dalyje nustatytos sąlygos, jeigu surinkta augalinė medžiaga gali būti naudojama dauginimo tikslais (šiuo klausimu žr. UPOV Tarybos „Aiškinamąsias pastabas dėl veiksmų su surinkta augaline medžiaga pagal UPOV konvencijos 1991 m. aktą“ (toliau – aiškinamosios pastabos dėl veiksmų su surinkta augaline medžiaga), p. 4, 3 punktas). Tokiu atveju derliaus produktas iš tikrųjų taip pat yra „veislės dauginamoji medžiaga“, kaip ji apibrėžta šio reglamento 5 straipsnio 3 dalyje. Vis dėlto savininko teisės yra ribojamos šio reglamento 14 straipsnio 1 dalimi, pagal kurią „[n]epaisant 13 straipsnio 2 dalies nuostatų ir siekiant užtikrinti žemės ūkio gamybą, ūkininkams leidžiama dauginimo [lauke tikslais savo ūkyje naudoti augalinę medžiagą, gautą jų ūkiuose auginant tam tikros veislės, kuriai yra taikoma augalų veislių teisinė apsauga Bendrijoje, išskyrus hibridines ar sintetines veisles] dauginamąją medžiagą“. Nagrinėjamu atveju CVVP nurodė, kad *Nadorcott* veislės vaisiai negali būti naudojami auginant naujus šios veislės medžius, nes jie gali būti gauti tik taikant nelytinius dauginimo metodus, pavyzdžiui, skiepijimą.

veiksmą po atitinkamos augalų veislės apsaugos suteikimo. Minėto reglamento 95 straipsnyje nurodyta, kad kai asmuo laikotarpiu nuo paraiškos paskelbimo iki apsaugos suteikimo (toliau – laikinosios apsaugos laikotarpis) atlieka tam tikrą veiksmą, „kuris po (šio) laikotarpio jam būtų buvęs uždraustas“, iš jo gali būti reikalaujama tik sumokėti teisingą atlyginimą²².

40. Kiek tai susiję su Reglamento Nr. 2100/94 13 straipsnio 3 dalies aiškinimu, nė viena iš pastabas Teisingumo Teismui pateikusių suinteresuotųjų šalių neginčija, *pirma*, kad jame vartojama sąvoka „naudojimas“ apima nuorodą į šio straipsnio 2 dalyje nurodyto veiksmo atlikimą²³. Šią išvadą lengva suprasti atsižvelgiant į šiomis nuostatomis įdiegtos pakopinės sistemos tikslą ir bendrą struktūrą. Šia sistema iš tikrųjų siekiama leisti selekcininkui apginti savo teises į saugomų veislių dauginamosios medžiagos vaisius tais atvejais, kai jis negalėjo pareikšti ieškinio asmeniui, atlikusiam vieną iš minėto straipsnio 2 dalyje išvardytų veiksmų su pačia veislės dauginamąja medžiaga²⁴.

41. Nagrinėjamu atveju Reglamento Nr. 2100/94 13 straipsnio 2 dalyje nurodyti veiksmai su veislės dauginamąja medžiaga, kurių data yra svarbi siekiant patikrinti, ar laikytasi šio straipsnio 3 dalyje nustatytos pirmosios sąlygos, yra šių sodinukų veisimas ir prekyba jais medelyne (o tai atitinka trečiajame prejudiciniame klausime paminėtą „sodinukų išigijimą“). Tačiau iš mano siūlomų atsakymų į pirmąjį ir antrąjį prejudicinius klausimus matyti, kad medžių auginimo ir jų vaisių rinkimo negalima prilyginti veiksams, susijusiems su dauginamąja medžiaga, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 2100/94 13 straipsnio 2 dalį.

42. Taip išaiškėja ryšys tarp, viena vertus šių dviejų klausimų, ir, kita vertus, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo trečiojo klausimo. Iš tikrųjų, plėtodamas argumentus, kuriais grindžia atsakymus į pirmąjį ir antrąjį prejudicinius klausimus, CVVP siekia įrodyti, kad, *nepaisant to, koks bus Teisingumo Teismo atsakymas į trečiąjį prejudicinį klausimą*, Reglamento Nr. 2100/94 13 straipsnio 3 dalyje nustatyta pirmoji sąlyga šiuo atveju yra įvykdyta, kiek tai susiję su vaisių pateikimu rinkai po apsaugos suteikimo.

43. CVVP požiūris paaiškinamas atsižvelgiant į tai, kad nors mandarinmedžių veisimas ir pardavimas medelyne vyko laikinosios apsaugos laikotarpiu, ūkininko vykdomi šių medžių auginimo ir jų vaisių surinkimo veiksmai tęsėsi jau po apsaugos suteikimo. Šiuos veiksmus prilygindamas dauginamosios medžiagos „gamybos“ veiksams, kuriems taikoma Reglamento Nr. 2100/94 13 straipsnio 2 dalies a punkte numatyta pirminė apsauga, CVVP teigia, kad mandarinmedžių auginimas ir jų vaisių surinkimas yra saugomų veislių dauginamosios medžiagos „naudojimas be leidimo“, kaip tai suprantama pagal šio straipsnio 3 dalį, nors ši sąvoka apima tik veiksmus su šiomis sudedamosiomis dalimis, atliktus po to, kai buvo suteikta apsauga.

44. Šie argumentai turi būti atmesti dėl priežasčių, nurodytų mano atliktoje pirmojo ir antrojo prejudicinių klausimų analizėje.

45. *Antra*, vis dėlto Teisingumo Teismui pastabas pateikusių suinteresuotosios šalys nesutaria dėl Reglamento Nr. 2100/94 13 straipsnio 3 dalyje vartojamos frazės „be leidimo“ reikšmės.

22 Šia nuostata įgyvendinama UPOV konvencijos susitariančiosioms šalims tenkanti šios konvencijos 13 straipsnyje įtvirtinta pareiga imtis „priemoni[ų], turinčių apsaugoti selekcininko interesus nuo paraiškos suteikti selekcininko teises padavimo ar paskelbimo dienos iki tokios teisės suteikimo dienos“.

23 Šiuo klausimu, kiek tai susiję su atitinkama UPOV konvencijos 14 straipsnio 2 dalies nuostata, žr. 2017 m. balandžio 6 d. UPOV Tarybos „Gaires dėl UPOV konvencijos 1991 m. aktu grindžiamų įstatymų rengimo“ (toliau – UPOV Tarybos gairės), p. 57.

24 Šiuo klausimu taip pat žr. 1991 m. diplomatinės konferencijos aktus ir analitines ataskaitas, 915–934 punktai.

46. Viena vertus, CVVP nuomone, dauginamosios medžiagos naudojimas be leidimo vyksta visais atvejais, kai koks nors Reglamento Nr. 2100/94 13 straipsnio 2 dalyje nurodytas veiksmas atliekamas selekcininkui neišreiškus sutikimo. CVVP pažymi, kad laikinosios apsaugos laikotarpiu selekcininkas neturi teisės uždrausti atlikti tokį veiksma – jis gali tikrai prašyti teisingo atlyginimo pagal šio reglamento 95 straipsnį. Todėl bet koks šiuo laikotarpiu atliktas tokio pobūdžio veiksmas reiškia naudojimą be leidimo net tuo atveju, kai selekcininkui buvo sumokėtas teisingas atlyginimas, nes selekcininkas negalėjo duoti leidimo atlikti tą veiksma²⁵.

47. Kita vertus, A. J. Martínez Sanchís ir Komisija iš esmės tvirtina: kadangi Reglamento Nr. 2100/94 13 straipsnio 2 dalyje išvardytiems veiksams atlikti laikinosios apsaugos laikotarpiu selekcininko leidimas nereikalingas, šie veiksmai negali būti laikomi veislių dauginamosios medžiagos „naudojimu be leidimo“, jeigu yra atliekami tuo laikotarpiu. Komisija papildomai nurodo, kad, kaip iš esmės teigia Graikijos vyriausybė, jeigu šie veiksmai yra atliekami laikinosios apsaugos laikotarpiu, jie turi būti laikomi atliktais be leidimo, jeigu dėl jų nebuvo sumokėtas teisingas atlyginimas²⁶.

48. A. J. Martínez Sanchís ir Komisijos pozicijos pagrįstumas, mano nuomone, pirmiausia nedviprasmiškai matyti iš laikinosios apsaugos sistemos ir antrinės apsaugos sistemos bendros struktūros.

49. Šiuo klausimu primenu, kad pagal Reglamento Nr. 2100/94 13 straipsnio 3 dalį savininkui suteikiamos teisės į augalinę medžiaga yra papildomo pobūdžio, nes jomis gali būti remiamasi tik tais atvejais, kai selekcininkas negalėjo įgyvendinti savo teisių, pagal šio straipsnio 2 dalį imdamasis veiksmų prieš asmenį (šiuo atveju – medelyną), kuris atliko vieną ar kelis šioje nuostatoje nurodytus veiksmus (šiuo atveju – veisimą ir pateikimą rinkai) su saugomų veislių dauginamąja medžiaga²⁷.

50. Manau, kad tokiu požiūriu sąvoka „neleistinas naudojimas“ turi prasmę tik tiek, kiek vienas iš Reglamento Nr. 2100/94 13 straipsnio 2 dalyje nurodytų veiksmų su veislės dauginamąja medžiaga buvo atliktas be selekcininko leidimo, *nors tokio leidimo reikėjo*. Todėl tik tuo atveju, kai nesilaikyta pareigos gauti selekcininko sutikimą, šis gali pareikšti savo teises į augalinę medžiaga.

51. Reglamento Nr. 2100/94 95 straipsnyje yra nustatyta ne išankstinio leidimo suteikimo tvarka, o tik atlyginimo mokėjimo selekcininkui tvarka²⁸. Laikinosios apsaugos laikotarpiu selekcininkui neleidžiama uždrausti šio reglamento 13 straipsnio 2 dalyje išvardytų veiksmų. Todėl tų veiksmų vykdymas, net jeigu už juos nesumokamas teisingas atlyginimas, negali būti prilygintas saugomos dauginamosios medžiagos naudojimui be leidimo, nes šie veiksmai nebuvo vykdomi pažeidžiant kokią nors pareigą iš anksto gauti leidimą.

52. Šiuo klausimu Reglamento Nr. 2100/94 95 straipsnyje nurodyta, kad selekcininkas „gali reikalauti“ teisingo atlyginimo iš bet kurio asmens, kuris atliko „veiksma, kuris vėliau [po laikinosios apsaugos laikotarpio] būtų draudžiamas“. Iš šios formuluotės aišku, kad prieš suteikiant galutinę apsaugą selekcininko leidimas nereikalingas jokiame su dauginamąja medžiaga arba augaline medžiaga susijusiam veiksmui. Iš jos taip pat matyti, kad laikinosios apsaugos laikotarpiu dėl teisingo atlyginimo

25 Kitaip tariant, CVVP mano, kad apsaugos savininko teisės į apsaugos prašyme nurodytą dauginamąją medžiaga ir į jos augalinės medžiagos surinkimą neišnyksta sumokėjus teisingą atlyginimą už Reglamento Nr. 2100/94 13 straipsnio 2 dalyje nurodytą veiksma su šia dauginamąja medžiaga (šiuo klausimu žr. šios išvados 8 išnašą).

26 Nors Komisija savo rašytinėse pastabose pritarė tik šiam požiūriui, per posėdį pažymėjo, kad ji rekomenduoja tik kaip papildomą.

27 Žr. šios išvados 35 ir 40 punktus.

28 Ši tvarka grindžiama UPOV konvencijos 13 straipsnyje nustatyta tvarka. Dėl šios nuostatos genezės pažymėtina, kad laikinoji apsauga, kurią valstybės UPOV konvencijos šalys iš pradžių galėjo suteikti savo nuožiūra, joms tapo privaloma tik nuo 1991 m. atliktos šios konvencijos peržiūros. Prieš šią peržiūrą atliktuose parengiamuosiuose darbuose nėra aiškesnių nuostatų dėl laikinosios apsaugos ir papildomos apsaugos, kuri taip pat buvo įtraukta šia proga, sąsajos.

nesumokėjimo atitinkamas veiksmas savaime netampa neteisėtas²⁹. Taigi laikinosios apsaugos poveikis skiriasi nuo šio reglamento 94 straipsnio 1 dalies a punkte numatytos galutinės apsaugos poveikio, nes pastarąja galima remtis prieš bet kurį asmenį, kuris „be leidimo“ atlieka vieną iš minėto reglamento 13 straipsnio 2 dalyje nurodytų veiksmų.

53. Be to, pagal Reglamento Nr. 2100/94 19 straipsnio 1 dalį³⁰ augalų veislių teisinės apsaugos terminas pradeda eiti nuo *apsaugos suteikimo*. Šiuo požiūriu ši apsauga skiriasi nuo Europos patento teikiamos apsaugos, kurios trukmė yra skaičiuojama nuo *paraiškos pateikimo*³¹. Mano nuomone, aplinkybė, kad laikinosios augalų veislių teisinės apsaugos laikotarpis ne atimamas iš galutinės apsaugos laiko, o pridedamas prie jo kaip selekcininko naudai suteikiama atskira apsauga, galima iš dalies pateisinti tai, kad laikinosios apsaugos taikymo sritis skiriasi nuo galutinės apsaugos taikymo srities, nes, atsižvelgiant į Reglamento Nr. 2100/94 13 straipsnio 3 dalyje nustatytą pirmąją sąlygą, veiksams su augaline medžiaga taikoma tik galutinė apsauga.

54. Mano siūlomą išaiškinimą šiuo metu galima pagrįsti tam tikrais UPOV Tarybos priimtais aiškinamaisiais dokumentais³². Pagal šiuos dokumentus sąvoka „naudojimas be leidimo“, kaip ji suprantama pagal UPOV konvencijos 14 straipsnio 2 dalį, reiškia „su dauginamąja medžiaga susijusius veiksmus, kuriems atlikti reikalingas selekcininko teisės turėtojo leidimas <...>, bet kurie buvo atlikti negavus tokio leidimo“³³. UPOV taryba juose nurodo, kad jeigu atliekami veiksmai, kuriems leidimas negautas, galima daryti prielaidą, kad ta teisė „buvo suteikta ir galioja“.

55. Atsižvelgdamas į šiuos argumentus, manau, kad Reglamento Nr. 2100/94 13 straipsnio 3 dalyje numatyta apsauga savininkui suteikiama tik tuo atveju, jei šio straipsnio 2 dalyje nurodyti veiksmai su augalų veislės dauginamąja medžiaga be leidimo buvo atlikti *po apsaugos suteikimo*.

56. Šio aiškinimo nepaneigia CVVP akcentuojama aplinkybė, kad tokių vaismedžių, kokie aptariami pagrindinėje byloje, ekonominė vertė labiausiai priklauso nuo jų gebėjimo duoti vaisių. Ši aplinkybė nepaneigia augalų veislių apsaugos sistemos struktūros, kurią sudaro pirminės apsaugos sistema, taikoma veislių dauginamajai medžiagai, ir, jeigu selekcininkas negalėjo įgyvendinti teisės į pirminę apsaugą, papildoma antrinės apsaugos sistema, taikoma surenkamai augalinei medžiagai. Šioje pakopinėje apsaugos sistemoje ekonominę vertę, susijusią su galimybe ilgus metus rinkti veislių dauginamosios medžiagos vaisius, gali atspindėti selekcininko nustatyta atlyginimo (autorinio atlyginimo) suma, mokėtina už Reglamento Nr. 2100/94 13 straipsnio 2 dalyje nurodytus veiksmus su ta dauginamąja medžiaga.

29 Galima atlikti tam tikrą palyginimą su sistema, nustatyta 2001 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/29/EB dėl autorių teisių ir gretutinių teisių informacinėje visuomenėje tam tikrų aspektų suderinimo (OL L 167, 2001, p. 10; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 17 sk., 1 t., p. 230) 5 straipsnio 2 dalies b punkte. Pagal šią nuostatą valstybės narės gali numatyti autorių teisių turėtojo teisės į atgaminimą išimtį, kad būtų galima atgaminimą atlikti asmeniniais tikslais, su sąlyga, kad teisių turėtojas gaus teisingą kompensaciją. 2016 m. balandžio 21 d. Sprendime *Austro-Mechana* (C-572/14, EU:C:2016:286, 48 punktas) Teisingumo Teismas nusprendė, kad tuo atveju, kai tam tikra valstybė narė pasinaudoja šia galimybe, nors už atgaminimą asmeniniam naudojimui autorių teisių turėtoji turi būti mokama teisinga kompensacija, tai yra pagal nacionalinę teisę leidžiamas veiksmas.

30 Šioje nuostatoje pakartotas UPOV konvencijos 19 straipsnio 2 dalies turinys.

31 Žr. 1973 m. spalio 5 d. Miunchene pasirašytos ir 2000 metais peržiūrėtos Europos patentų išdavimo konvencijos 63 straipsnio 1 dalį.

32 Paaiškinimai dėl veiksmų su augaline medžiaga, p. 4, 4 punktas, taip pat UPOV Tarybos gairės, p. 57. Nors šie dokumentai privalomosios galios neturi, juose pateikta informacija gali būti naudinga aiškinant UPOV konvenciją ir atitinkamas Reglamento Nr. 2100/94 nuostatas.

33 Tokie veiksmai taip pat laikomi atliekamais be leidimo, jeigu nėra atlikti tokiais sąlygomis ir su tokiais galimais apribojimais, kuriuos gavėjas yra nustatęs savo leidime, vadovaudamasis UPOV konvencijos 14 straipsnio 1 dalies b punktu. Žr. UPOV Tarybos gaires, p. 57. Vis dėlto atrodo, kad pagal analogiją taikant 2011 m. spalio 20 d. Sprendime *Greenstar-Kanzi Europe* (C-140/10, EU:C:2011:677, 41–43 punktai) išdėstytus argumentus, įtaką apsaugos savininko sutikimui pagal Reglamento Nr. 2100/94 13 straipsnio 3 dalį gali daryti tik tie sutarčių sąlygų pažeidimai ir suvaržymai, kurie yra tiesiogiai susiję su pagrindiniais apsaugos aspektais.

57. Kvestionuoti šioje išvadoje siūlomo aiškinimo negali argumentas (kurį taip pat pateikė CVVP), kad pagal tokį aiškinimą kiekvienam suinteresuotajam asmeniui būtų leidžiama laikinosios apsaugos laikotarpiu dauginti veislių dauginamąją medžiagą ir vėliau tęsti jos panaudojimą nemokant už tai atlygio selekcininkui. Aplinkybė, kad selekcininkas negali įgyvendinti savo teisių į augalinę medžiagą pagal Reglamento Nr. 2100/94 13 straipsnio 3 dalį, netrukdo prašyti teisingo atlyginimo iš medelyno savininko, kuris padaugino ir pardavė veislių dauginamąją medžiagą.

58. Tuo atveju, jei selekcininkas negalėtų apginti savo teisių prieš medelyno savininką, gali paaiškėti, kad ši apsauga neveiksminga. Vis dėlto manau, kad tokia pasekmė yra neatsiejama nuo laikinosios apsaugos sistemoje įtvirtintos selekcininko interesų ir laikinosios apsaugos laikotarpiu padaugintos bei parduotos veislių dauginamosios medžiagos pirkėjo interesų pusiausvyros. Kaip iš esmės pažymėjo Komisija, nėra priežasčių manyti, kad šia sistema, kuria siekiama paskatinti selekcininką suteikti galimybę tretiesiems asmenims nuo pat paraiškos dėl apsaugos paskelbimo dienos naudotis veislių dauginamąją medžiaga ir prirėkus iš to gauti komercinės naudos³⁴, būtų siekiama užtikrinti, kad, nusprendęs imtis tokių veiksmų, jis nepatirs jokios rizikos.

59. Atsižvelgiant į šiuos argumentus, esant tokiai situacijai, kokia nagrinėjama pagrindinėje byloje, Reglamento Nr. 2100/94 13 straipsnio 3 dalyje nustatyta pirmoji sąlyga negali būti įvykdyta.

60. Pirma, kadangi medelynas veislių dauginamosios medžiagos dauginimo ir pateikimo rinkai veiksmus atliko iki apsaugos suteikimo, šie veiksmai nėra šios medžiagos naudojimas be leidimo, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą.

61. Antra, kadangi, atsižvelgiant į mano siūlomą atsakymą į pirmąjį ir antrąjį prejudicinius klausimus, ūkininko atlikti vaisių auginimo ir skynimo veiksmai nepatenka į Reglamento Nr. 2100/94 13 straipsnio 2 dalies taikymo sritį, šie veiksmai – net ir atlikti po apsaugos suteikimo – taip pat negali būti laikomi veislių dauginamosios medžiagos naudojimu be leidimo.

62. Iš to darau išvadą, kad tuo atveju, kai tam tikros veislės augalai įsigijami iš medelyno laikotarpiu nuo paraiškos paskelbimo iki teisinės apsaugos Bendrijoje suteikimo šiai veislei, pirkėjas gali – tuo laikotarpiu ir po jo – laisvai auginti šiuos augalus ir surinkti bei parduoti jų vaisius.

V. Išvada

63. Atsižvelgdamas į visą tai, kas išdėstyta, siūlau Teisingumo Teismui taip atsakyti į *Tribunal Supremo* (Aukščiausiasis Teismas, Ispanija) pateiktus prejudicinius klausimus:

1. 1994 m. liepos 27 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 2100/94 dėl augalų veislių teisinės apsaugos Bendrijoje 13 straipsnio 2 dalis turi būti aiškinama taip, kad saugomos veislės dauginamosios medžiagos auginimo ir jos vaisių surinkimo veiksmai nepriklauso šioje nuostatoje nurodytoms veiksmų, kuriems atlikti būtinas apsaugos savininko leidimas, kategorijoms.
2. Reglamento (EB) Nr. 2100/94 13 straipsnio 3 dalis turi būti aiškinama taip, kad saugomų veislių dauginamosios medžiagos „naudojimo be leidimo“ sąvoka neapima tokių veiksmų su ta dauginamąją medžiaga, kaip jos dauginimas ar pateikimas rinkai, atliktų laikotarpiu nuo paraiškos suteikti augalų veislių teisinę apsaugą Bendrijoje paskelbimo iki šios apsaugos suteikimo.

³⁴ Šiuo klausimu žr. Würtenberger, G., van der Kooij, P., Kiewiet, B., ir Ekvad, M., *European Union Plant Variety Protection*, op. cit., p. 198.